

УДК 657.37:316.3

Романенко О.А.*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового аудиту**Київського національного торговельно-економічного університету***Комірна О.В.***кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового аудиту**Київського національного торговельно-економічного університету*

АНАЛІЗ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

ANALYSIS OF INTEGRATED REPORTING IN THE PROVIDING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SOCIETY

АНОТАЦІЯ

У статті досліджуються питання сутності концепції сталого розвитку та його інтеграції у фінансову звітність. Розглянуто переваги та недоліки інтегрованої звітності, особливості здійснення її аналізу. Обґрунтовано необхідність побудови нової моделі корпоративної звітності в Україні на підставі інтеграції статистичної, соціальної, екологічної, фінансової та нефінансової звітності.

Ключові слова: сталий розвиток, інтегрована звітність, аналіз.

АННОТАЦИЯ

В статье исследуются вопросы сущности концепции устойчивого развития и его интеграции в финансовую отчетность. Рассмотрены преимущества и недостатки интегрированной отчетности, особенности осуществления ее анализа. Обоснована необходимость построения новой модели корпоративной отчетности в Украине на основе интеграции статистической, социальной, экологической, финансовой и нефинансовой отчетности.

Ключевые слова: устойчивое развитие, интегрированная отчетность, анализ.

ANNOTATION

The article deals with the questions of the essence of sustainable development and its integration in the financial statement, considered the advantages and disadvantage of integrated reporting. The necessity of building a new model of corporate accounting in Ukraine on the basis of the integration of statistical, social, environmental, financial and non-financial reporting in connection with the comparative analysis report on sustainable development of Ukrainian and foreign companies.

Key words: sustainable development, integrated reporting, analysis.

Постановка проблеми. В умовах світової глобалізації та вітчизняної євроінтеграції для підприємств і корпорацій відкриваються нові можливості залучення фінансових ресурсів. Так, для успішного ведення бізнесу вітчизняним підприємствам необхідно переоцінювати методи і масштаби їх взаємодії з учасниками ринків капіталу. Часто в цілях багатьох компаній переважають короткострокові вигоди над довгостроковими завданнями поліпшення життя суспільства. Світове співтовариство, усвідомлюючи складність поточної ситуації, прийшло до концепції сталого розвитку, яка полягає у поєднанні економічного зростання із забезпеченням соціальної захищеності суспільства і мінімізацією негативного впливу на довкілля.

У сучасній вітчизняній моделі корпоративної звітності не приділяється належна увага відображенню таких факторів, як ризик, стратегія та стійкість бізнесу. Подання звітності в сучасних умовах розглядається як процес формального дотримання вимог законодавства. Не розкриваються наявні взаємозв'язки між фінансовими і нефінансовими показниками, стратегією, ризиком та корпоративним управлінням.

Формування інтегрованої моделі звітності дасть змогу отримати повну інформацію щодо діяльності вітчизняних підприємств, усунути недоліки інформаційного забезпечення системи управління та більш детально відобразити фінансові ризики та можливості господарюючих суб'єктів.

Тому сьогодні пріоритетним завданням залишається розробка єдиної моделі інтегрованої корпоративної звітності соціально-відповідального бізнесу з урахуванням національних особливостей розвитку вітчизняної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблем сталого розвитку та інтегрування обліку займалися зарубіжні і вітчизняні вчені, такі як С. Бобильов, О. Василик, В. Воробей, М. Долішній, В. Геєць, І. Глазиріна, І. Журовська, О. Малиновська, Л. Мельник, І. Потравний, В. Сидорчук, І. Синякевич, Л. Будьонна, О. Сморгочова, С. Мельник, Р. Колишко, В. Трегочук.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. В теперішніх умовах проблема інтегрованого обліку залишається актуальною і вимагає подальшого розв'язання. Під час аналізу інтегрованих звітів виникає необхідність оцінки якості інформації, що оприлюднюється вітчизняними підприємствами у звітах зі сталого розвитку, розробки рекомендацій з урахуванням кращого зарубіжного досвіду задля розкриття їх концепції сталого розвитку та задоволення потреб користувачів. Під час аналізу інтегрованої звітності суб'єктів господарювання варто оцінити формування концептуальних

основ інтегрованої звітності в корпоративному управлінні, наприклад, розробки концептуальної моделі, вимог до звітності, порядку ідентифікації ризиків бізнесу та аналізу їхнього впливу на сталий розвиток суспільства.

Мета статті полягає в обґрунтуванні важливої ролі аналізу інтегрованої звітності в управлінні суб'єктами господарювання, а також наданні рекомендацій щодо вдосконалення її моделі в контексті реалізації концепції сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція сталого розвитку економіки формувалась протягом 100 років і визнана світовою спільнотою народів домінантною ідеологією розвитку людської цивілізації у XXI ст. Сталий розвиток – це насамперед економічне зростання, за якого ефективно розв'язуються найважливіші проблеми життєзабезпечення суспільства без виснаження, деградації і забруднення довкілля [1].

Основою концепції сталого розвитку є триєдиний шлях економічного, соціального й екологічного розвитку, що приведе до збереження природних та соціальних ресурсів, на яких ґрунтується добробут і гуманітарний розвиток людей.

Відповідно до концепції сталого розвитку нині відбуваються зміни в публічній звітності компаній для інтеграції статистичної, соціальної, екологічної, фінансової та нефінансової інформації.

Передумовами впровадження концепції сталого розвитку в Україні є ухвалення міжнародних стандартів; прозорість інформації щодо показників ефективності; створення міжфункціональних об'єднань (бухгалтерія, фінанси, міжнародний аудит); підвищення професійних знань; посилення контролю з боку керівництва шляхом викупу акцій [2].

Класична модель корпоративної звітності нині не відповідає сучасним вимогам, адже з моменту створення класичної фінансової моделі звітності суб'єктів господарювання відбулися значні зміни в способах ведення та цінностях бізнесу, а також у самому середовищі, в якому ці організації ведуть свою господарську діяльність. Сьогодні від корпоративної звітності очікується більше, ніж представлення фінансових показників результатів минулих подій. Оскільки соціальне інвестування зростає з кожним роком, більшість інвесторів все більше зацікавлені у нефінансових показниках.

Світова спільнота дійшла висновку про необхідність інтегрованої звітності як нової тенденції розвитку всесвіту. Головна ідея полягає в тому, що інтегрована звітність акцентується на стратегії підприємства. Через те, що головною функцією звітності підприємства є надання прозорості та достовірної інформації для ухвалення рішень у зв'язку зі змінами у світі, від звітності очікується цілісне відображення діяльності підприємства – стратегії, ризиків,

стійкості бізнес-моделі підприємства. 2 серпня 2010 року рішенням Глобальної ініціативи зі звітності (GRI) та Проекту принца Уельського у сфері звітності у галузі сталого розвитку (A4S) створений Міжнародний комітет з інтегрованої звітності, а 1 липня 2010 року – Міжнародна комісія з інтегрованої звітності (IIRS) [2].

Розвиток національної мережі Глобального договору ООН надав поштовх нефінансовому звітуванню в Україні, адже оприлюднення щорічного Звіту про прогрес реалізації принципів ГД є одним із зобов'язань, яке бере на себе підписант Глобального договору. Зокрема, 90% нефінансових звітів, що з'явилися в Україні за останні роки, є звітами членів Глобального договору. Проте інформування громадськості про екологічні, економічні та соціальні досягнення ділових кіл ще не стало загальноприйнятою практикою [3].

З січня 2011 року правила підготовки звітів щодо виконання принципів ГД посилилися. Великий внесок в розвиток корпоративної соціальної звітності та звітності сталого розвитку зробила Ініціатива з глобальної звітності (GRI), на основі якої понад 1 500 відомих компаній світу випускають нефінансові звіти ("BASF", "Phillips", "Novo Nordisk", "United Technologies Corporation", "American Electric Power", "Rabobank", "Aviva", "BT", "HSBC", «ДК Росатом»). В Україні лише 5 компаній («СКМ», «Оболонь», "Ernst&Young", «Арселор Міттал Кривий Ріг», "Platinum Bank") готують звіти за комплексною системою GRI3, інші компанії використовують такі форми, як звіт з прогресу, соціальний звіт, звіт про корпоративну відповідальність, екологічний звіт (табл. 1) [4].

В Україні не розроблений методологічний інструментарій формування інтегрованої звітності внаслідок наявності різних видів звітів та відсутності розуміння призначення кожного з них.

Надання корпоративних соціальних звітів здійснюється в одному з варіантів на вибір компанії: соціальні, екологічні, інтегровані звіти, звіти про сталий розвиток.

Компанії самостійно вибирають формат, розділи і структуру звіту. Дослідження практики опублікування нефінансових звітів в Україні за 2010–2015 роки дало змогу встановити, що частка звітів із прогресу складала 91,5%, а лише 8,5% було звітів за GRI-стандартом. В 2012 році в Україні було випущено 56 соціальних звітів, за 2013 рік кількість нефінансових звітів значно зменшилась – 15 звітів, у 2014 році майже вдвічі збільшилась – 35. Окремий нефінансовий звіт публікують лише 8,3% компаній, 13,2% показують еко-соціальні показники в регулярному фінансовому звіті [5, с. 105].

Згідно з даними Центру «Розвиток КСВ» середній рівень відкритості компаній України склав 14%. Середній рівень розкриття інформації найбільших банків України – 20%, що є

найвищим показником серед секторів, які оцінені з початку 2013 року (ІТ- сектор – 10,4%; АПК – 13,8%; фармацевтичний сектор – 10%). Ці показники свідчать про те, що компанії не надають достатньої інформації щодо КСВ для своїх стейкхолдерів. В Україні лише 10% компаній зі 100 найбільших за обсягами чистого доходу готують та публікують нефінансові звіти (рис. 1).

Для порівняння: у розвинених країнах з 250 найбільших компаній такі звіти готують 80%; у країнах, що розвиваються, з 2 200 компаній – 45%. Доля вітчизняних компаній соціально-відповідального бізнесу становить 11% ВВП. Це пов'язано з незначною активністю компаній України у питаннях корпоративної соціальної відповідальності та відсутністю відповідної концепції на державному рівні [6].

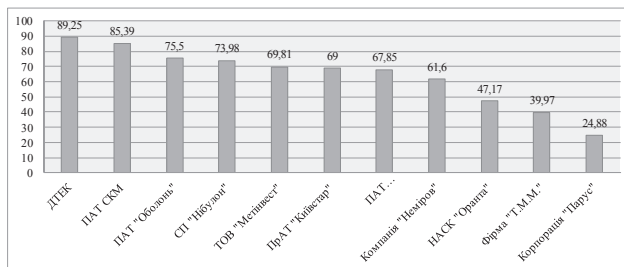

Рис. 1. Рейтинг відкритості великих вітчизняних компаній у сфері корпоративної соціальної відповідальності, 2014 рік [6]

Інтегрована звітність поєднує найістотніші розділи даних, які нині розкидані за окремими напрямками звітності (фінансові звіти, примітки керівництва, звіт про корпоративне управління та винагороди, звіт про сталий розвиток).

Переваги інтегрованої звітності
<ul style="list-style-type: none"> • підтвердження стейкхолдерами інтеграції принципів стійкого розвитку в діяльність компанії • відображення перспектив діяльності компанії, ключових інвестиційних чинників і ризиків • формування нових даних для управління результатами діяльності • посилення довіри до компанії • підвищення інформованості щодо стійкого розвитку у внутрішньому середовищі компанії • краще розуміння співробітниками бізнес-моделі та стратегії компанії

Недоліки інтегрованої звітності
<ul style="list-style-type: none"> • юридичні ризики, пов'язані з вимогами регуляторів до річної фінансової звітності • незадоволеність менеджерів через необхідність розкривати інформацію за межами звичайного процесу звітності • нерозвиненість систем обліку в сфері стійкого розвитку несе додаткові ризики забезпечення достовірності даних інтегрованого звіту • можливе незадоволення інформаційних потреб всіх зацікавлених осіб одним звітом

Рис. 2. Переваги і недоліки інтегрованої звітності

Таблиця 1

Види нефінансових звітів, опублікованих бізнес-організаціями України в 2013–2016 роках

Вид звіту	Компанія
Звіт про сталий розвиток (GRI3)	ФПГ «СКМ»; ПАТ «Оболонь»; «Ernst&Young Україна»; ПАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг»; «Платинум Банк»
Звіт про сталий розвиток (AA1000, Глобальний Договір ООН)	«Бритіш Американ Табакко Україна»; «Knaufinsulation»; «МЕТРО Кеш енд Кері Україна»; Компанія «Монсанто»; «Інтерпайп»
Звіт з прогресу	«Астарта-Київ»; ПАТ «Галнафтогаз»; «Фокстрот»; ТОВ «ВіДі Груп»; Компанія «Вітмарк-Україна»
Звіт про соціальну відповідальність, соціальний звіт	«Київстар»; ТОВ «Астеліт» (оператор life); «Кока-кола Україна»; «Carlsberg Ukraine»
Звіт про корпоративну відповідальність	Компанія «Делойт»; «Ernst&Young Україна»
Нефінансовий звіт	«ВОЛЯ»
Звіт про результати	«КПМГ Україна»
Екологічний звіт	«Nemiroff Україна»

В основі підготовки інтегрованого звіту лежать п'ять основних принципів, а саме принципи стратегічної спрямованості, зрозумілості та прозорості інформації, орієнтації на майбутнє та своєчасності, реагування і залучення зацікавлених осіб, стислості, достовірності і суттєвості [7].

Інтегрована звітність має як переваги, так і недоліки, які можна узагальнити та систематизувати таким чином (рис. 2) [8].

Орієнтація вітчизняних підприємств на сталий розвиток та інтегровану звітність дає можливість стейкхолдерам оцінити наявну бізнес-модель та визначити шляхи довготривалого успіху. Нефінансовий звіт є інструментом прозорості і підзвітності підприємства, який допомагає знайти нових партнерів та інвесторів. Інтегрована звітність з часом повинна замінити діючу систему звітності [9].

В процесі аналізу інтегрованої звітності необхідно з'ясувати, чи відповідає наявна практика у сфері оприлюднення інтегрованої звітності стійкого розвитку в Україні кращим практикам зарубіжних компаній. Так, для порівняння нами було обрано вітчизняну компанію-агропромхолдинг «Астарта-Київ» [10] та іноземну компанію в Україні «Nestlé» [11]. Дослідження проводилось за такими параметрами: зовнішній вигляд звітів та розкриття інформації, права людини, довкілля, стейкхолдери, інформація про продукцію, споживачів, постачальників, підтримка проблемних груп та благодійність, протидія корупції.

Зовнішній вигляд та розкриття інформації. Перша сторінка звітів компаній «Астарта-Київ» та «Nestlé» значно відрізняється. Якщо увага іноземної компанії в Україні спрямована на яскравість та різнобарвність, родинне щастя, то української – на мінімалізм. Ця сторінка відповідає і назві звітів. Оскільки «Астарта-Київ» дає стандартну назву свого звіту «Звіт зі стало-

го розвитку», а «Nestlé» – «Створення спільних цінностей». Уже з першої сторінки користувачі інформації можуть здогадатись, яка із компаній більшою мірою присвячує свою діяльність соціуму (рис. 3).

Відмінності прослідковуються і на другій сторінці звіту. Якщо компанія «Астарта-Київ» зосереджує увагу на зверненні Генерального директора, то «Nestlé» рекламує свою продукцію, представляючи користувачам інформації свій бренд у всіх кольорах, що є досить непоганим маркетинговим кроком.

Досліджуючи зміст звітів, знову помічаємо значні відмінності. Якщо у звіті компанії «Астарта-Київ» зміст виглядає офіційно та буденно (складається з розділів та підрозділів), то у «Nestlé» він є пунктами із зображенням. Чіткіше розкрита інформація у вітчизняного агропромхолдингу, оскільки конкретно розкрито структуру розділу, можна переглянути потрібну інформацію, водночас у іноземній використовуються більш узагальнені слова «вода», «сільський розвиток», «здоровий спосіб життя».

Важливим є розкриття інформації щодо цінностей компанії. «Астарта-Київ» вбачає свої цінності у таких ідеях, як «прагнути неможливого, щоб досягти максимального», «працювати єдиною командою, у якій кожен – професіонал», «мислити прогресивно...», лише четвертим пунктом виділяючи «піклуватись про світ навколо нас та створювати користь для суспільства»; водночас «Nestlé» за основу цінностей ставить свою відповідальність, сталий розвиток, а вершиною цінностей вважає створення спільних цінностей, підтверджуючи своїм яскравим звітом ідею бізнесу – передусім працювати для людей (рис. 4).

Аналіз звітів двох компаній дає підстави зробити висновок, що лише у «Nestlé» зосереджено увагу на досягнутому протягом року. Наведена інформація як у числовому, так і у відсотково-

Рис. 3. Титульна сторінка звітів компаній «Астарта-Київ» та «Nestlé»

Створення спільних цінностей:

Цінності:

- Прагнути неможливого, щоб досягати максимального
- Працювати єдиною командою, у якій кожний – професіонал
- Розвиваючи найкращі традиції ділового партнерства, будувати довгострокові відносини із клієнтами
- Піклуватись про світ навколо нас та створювати користь для суспільства
- Мислити прогресивно, працювати на перспективу, бути інноваційними та унікальними

Рис. 4. Цінності компанії “Nestlї” та «Астарта-Київ», відображені в річній звітності

Інформація про виконання принципів Глобального договору ООН

Принцип Глобального договору	Сторінка Звіту
ПРАВА ЛЮДИНИ	13
Принцип 1: Ділові кола повинні підтримувати і поважати захист проголошених на міжнародному рівні прав людини.	
Принцип 2: Ділові кола не повинні бути причетні до порушень прав людини	
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	13-19
Принцип 3: Ділові кола повинні підтримувати свободу об'єднання і реальне визнання права на укладання колективних договорів.	
Принцип 4: Ділові кола повинні виступати за ліквідацію всіх форм примусової та обов'язкової праці.	
Принцип 5: Ділові кола повинні виступати за повне викорінення дитячої праці.	
Принцип 6: Ділові кола повинні виступати за ліквідацію дискримінації у сфері праці та зайнятості.	
ДОВКІЛЯ	20-31
Принцип 7: Ділові кола повинні підтримувати підхід до екологічних питань, заснований на принципі обережності.	
Принцип 8: Ділові кола повинні вживати ініціативи, спрямовані на підвищення відповідальності за стан навколишнього середовища.	
Принцип 9: Ділові кола повинні сприяти розвитку та поширенню екологічно безпечних технологій.	
ПРОТЯГІДІЯ КОРУПЦІЇ	11-12
Принцип 10: Ділові кола повинні протистояти всім формам корупції, включаючи здрисництво та хабарництво.	

Наші люди та дотримання стандартів

Наші зобов'язання
Запромоувати 20 000 робітничих місць для молоді до 30 років у Nestle в Європі
Ми створюємо гуртовий загальноєвропейський план, щоб допомогти та сприяти до 30 років, молоді створити нові робочі місця та розвинути роботу.

Наші зобов'язання
Наданням працівникам основне правдивого задоволення та здорового способу життя
Ми впевнені, що здорові працівники гуртову працю та виконують свої професійні обов'язки з більшою ефективністю.

Наші зобов'язання
Переконатися у тому, що всі працівники та співробітники можуть з легкістю застувати про можливі порушення в дотриманні стандартів і правил
Ми заохочуємо наших працівників повідомляти та повідомляти про порушення цих стандартів до керівництва в Nestle. Ми детально досліджуємо всі скарги.

Досягнення 2014 року:
• 426 нових місць створено до 30 років працівників роботи в Європі та Україні
• 104 скарги працівників на порушення стандартів
• 44 порушення стандартів виявлено

Рис. 5. Розкриття прав людини в інтегрованому звіті «Астарта-Київ» та “Nestlї”

Охорона
навколишнього
середовища

Розвиток сталого
сільського господарства
і промисловості

Робота
з постачальниками

Охорона навколишнього середовища

Компанія «Астарта-Київ» завжди екологічно безпечно і охорону навколишнього середовища обов'язковим елементом своєї діяльності. Вони є невід'ємною частиною майбутнього і гарантією розвитку Компанії.

У 2011 році Генеральним директором Компанії затверджено комплексну Політику Агропродовольства «Астарта-Київ» у сфері охорони ґрунту, промислової безпеки і охорони навколишнього середовища (ЗНП - Екологічна політика), яка є невід'ємною частиною стратегії Компанії. АСТАРТА працює у цій Політиці принципі розвитку, до якої неможливо повернутися і завжди залишається для її покращення і вдосконалення.

Своєю діяльністю Компанія у сфері охорони навколишнього середовища, охорони ґрунту та оптимізації є:

- безперервне вдосконалення систем екологічного менеджменту
- відповідність діяльності Компанії встановленим вимогам і законодавству з екології та охорони ґрунту
- систематичне навчання персоналу Компанії, підвищення і оцінка професійного рівня працівників
- використання екологічного досвіду та передових практик

Поводження з відходами та небезпечними матеріалами

У питаннях поводження із небезпечними матеріалами АСТАРТА керується Положенням про поводження з відходами, що є частиною Корпоративної Інтегрованої Системи Менеджменту. Положення було розроблено з урахуванням вимог Закону України «Про відходи» з метою регулювання порядку поводження з відходами виробництва І класу небезпечні, до якого віднесені відпрацьовані люмінесцентні та ртутні лампи, несправні ртутні термометри, кислотні акумулятори та лужні акумулятори батарей. Поводження з відходами І класу передбачає збирання, зберігання та знешкодження цих відходів.

Норми, що встановлені законодавством по кількості відходів щорічно стають більш жорсткими, тому кожен з цукрових заводів має власну програму заходів з подальшого зменшення кількості відходів. Деякі з відходів виробництва цукру як, наприклад, дефекат використовуються як добрива та розкислювачі ґрунтів для полів агрофірми Компанії.

АСТАРТА проводить інвентаризацію відходів, контролює методи збору, зберігання, обробки, повторного застосування і використання відповідно до чинного законодавства. Всі виробничі об'єкти мають ліміти на утворення та утилізацію відходів з терміном на один рік від місцевих органів влади при Міністерстві охорони навколишнього середовища і природних ресурсів. Для утилізації небезпечних відходів АСТАРТА укладає договори з ліцензованими організаціями, які мають надійну репутацію.

Інформація, представлена в таблицях нижче класифікується за видами виробничих процесів: аграрне виробництво і виробництво цукру.

Рис. 6. Інформація щодо охорони навколишнього середовища у звіті компанії «Астарта-Київ»

Про наш звіт

Представляючи широкому загалу звіти *Nestlé у суспільстві*, ми відкрито ділимося інформацією про наш довгостроковий вплив на суспільство і про те, як це нерозривно пов'язано зі створенням нашого довгострокового успіху в бізнесі.

Л

ЛАНЦЮЖОК ЗНАЧЕНЬ

У рамках нашого аналізу суттєвості, матеріальні питання були розглянуті і відображені на ланцюжку нашого бізнесу. Було розглянуто ступінь зацікавленості акціонерів у питаннях зрілих частин ланцюжку значень - де фінансові, експлуатаційні та репутаційні наслідки будуть мати особливий вплив на ланцюжок. Результати були використані для подачі інформації, використаної у цьому звіті.

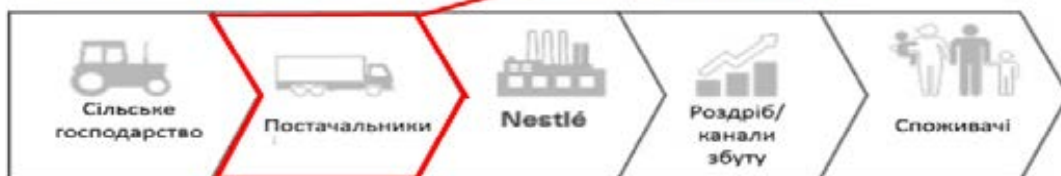

Рис. 7. Розкриття інформації про продукцію, споживачів, постачальників компанії “Nestlé”

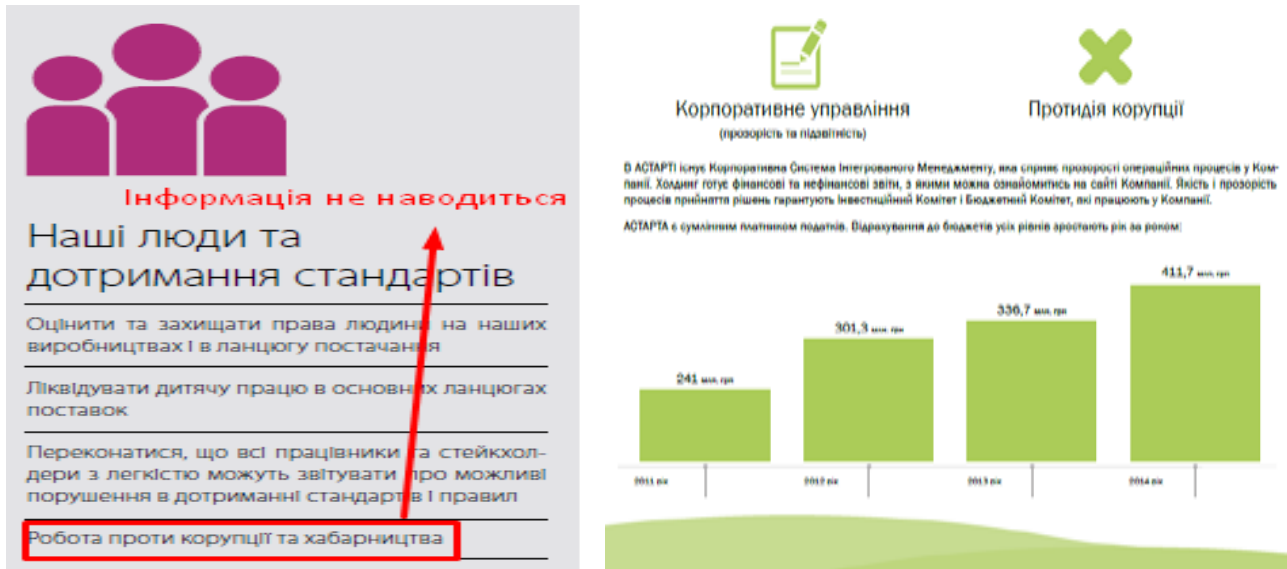

Рис. 8. Розкриття інформації у звітах щодо протидії корупції

оцінити її лідерські позиції та спрямованість діяльності.

Права людини. У звітах двох компаній наявна інформація щодо прав людини, водночас ця інформація розкрита неповно. У звіті першої компанії лише у додатках до звіту зазначено, що вони дотримуються прав людини відповідно до Глобального договору, у другій цьому питанню присвячена рубрика «Наші люди та дотримання стандартів», проте розкривається інформація щодо надання робочих місць, правильного харчування та здорового способу життя. Це значно краще, аніж взагалі не розкривати таку інформацію, як це робить «Астарта-Київ» (рис. 5).

Довкілля. Інформація щодо довкілля розкрита у обох компаній, але у кожній по-різному. Якщо у звіті компанії «Астарта-Київ» зображено малюнок охорони навколишнього середови-

ща та перелічено пункти названої «охорони», то ніяк неможливо прослідкувати, як саме це відбувається, оскільки надалі наводиться інформація лише щодо фактичного використання заводами природних ресурсів (рис. 6).

Одночасно у звіті компанії «Nestlй» відображено реальну користь для навколишнього середовища. Наводиться числова інформація щодо показників використання природних ресурсів у попередньому році, мета, яку необхідно досягти у наступному, а також реальні показники. Таким чином, видно оптимізацію діяльності компанії щодо використання природних ресурсів (рис. 8).

Стейкхолдери. Взаємодія зі стейкхолдерами розкрита в обох звітах. Проте інформація розкрита повніше у «Астарта-Київ», оскільки наводиться склад стейкхолдерів (групи) та наголошується на доступі до інформації всіх груп.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика звітів зі сталого розвитку

Показник	«Астарта-Київ»	«Nestlй»
Стандарт звіту	Non-GRI	GRI-G3
Назва	Звіт сталого розвитку	Створення спільних цінностей
Обсяг	40 стор.	29 стор.
Права людини	+	+
Довкілля	+	+
Взаємодія зі стейкхолдерами	+	+/-
Інформація		
• про продукцію;	+	+
• про споживачів;	+/-	+/-
• про постачальників / експортерів	-	+/-
Підтримка проблемних соціальних груп	+	+
Благодійність	+	+
Умови виконання Глобального договору	+	+
Персонал	+	+
Додатки	+	-
Боротьба з корупцією	+	+/-

Інформація про продукцію, споживачів, постачальників. Звіти компаній «Астарта-Київ» та «Nestlé» повно розкривають інформацію щодо своєї продукції. Відсутня інформація і щодо постачальників, до того ж було виявлено, що компанія «Nestlé» на своєму сайті поширює інформацію, що у їх звіті представлені постачальники (рис. 7).

Благодійність та підтримка проблемних соціальних груп. Якщо ви захочете переглянути, як кожна із компаній допомагає соціальним групам, вам це не вдасться. Реальних цифр небагато, точніше, їх взагалі немає. Лише у «Астарта-Київ» описано один проект «Теплі вікна – здорові діти» із зазначенням бюджету в 4 млн. грн. Вся інша інформація обох компаній наведена у вигляді картинок із зображенням щасливих дітей. Більше схоже лише на слова, ніж на справжні справи. Наприклад, «Nestlé» наводить інформацію щодо покращення школи у Львові, однак не вказує якої саме (рис. 11).

Боротьба із корупцією. «Астарта-Київ» вбачає боротьбу із корупцією у своїй сумлінності платника податків, «Nestlé» взагалі висвітлює інформацію щодо пункту у рубриці, але не розкриває її, що є великим мінусом обох компаній (рис. 8).

Отже, результати аналізу інтегрованих звітів узагальнено у табл. 2.

Як бачимо, обидві компанії не мають ідеального звіту, проте кожна прагне якомога повніше розкрити свою діяльність. В деяких випадках інформація, яка наведена у змісті, є нерозкритою у звіті. Інформація щодо благодійної допомоги наведена лише у «Астарта-Київ» і лише за одним напрямом діяльності.

Висновки. На прикладі «Астарта-Київ» ми переконалися, що вітчизняні підприємства все ж гірше розкривають інформацію щодо спільних соціальних цінностей, ніж зарубіжні, адже мають більш офіційний вигляд звіту. Тому в сучасних умовах основним способом досягнення стратегічних цілей, розширення інтересу до своєї діяльності з боку споживачів та інвесторів, забезпечення сталого розвитку бізнесу є оприлюднення щорічної звітності згідно з концепцією сталого розвитку, включаючи показники соціальної, екологічної та економічної ефективності. Така інформація дасть можливість більш об'єктивно оцінити ефективність управління капіталом за всіма складниками, а саме фінансовими, виробничими, кадровими, інтелектуальними, природними та соціальними, оцінити їхню взаємозалежність і роль в досягненні головної мети.

Основними шляхами впровадження інтегрованої звітності є:

- розробка форм нефінансової звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів;
- розвиток методологічних засад формування моделей бухгалтерського обліку та інтегрованої звітності;
- розробка єдиного стандарту розкриття фінансової і нефінансової інформації з урахуванням національних особливостей;
- законодавче закріплення обов'язковості подання інтегрованої звітності;
- уточнення структури інтегрованого обліку і форм управлінської звітності, які відображають нефінансову інформацію;
- розробка процедур стратегічного аудиту інтегрованої звітності, дотримання принципів соціальної відповідальності компанії.

Запропоновані процедури стратегічного аналізу дотримання принципів соціальної відповідальності компанії дають змогу розробити заходи щодо досягнення цілей стратегії сталого розвитку вітчизняних компаній.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Трегобчук В. Концепція Сталого розвитку для України / В. Трегобчук // Вісник НАН України. – 2012. – № 2.
2. Костирко Р. Інтегрована звітність – інструмент забезпечення сталого розвитку суспільства / Р. Костирко, Т. Лісничка // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. – 2012. – № 24.
3. Воробей В. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу / В. Воробей, І. Журовська. – К. : ФОП Костюченко О.М. – 2013. – 77 с.
4. Наслідки неприйняття національної політики з корпоративної соціальної відповідальності для України : аналітичний звіт. – К. : Центр розвитку КСВ, 2014.
5. Лоханова Н. Інтегрована звітність як продукт цілісної обліково-аналітичної системи / Н. Лоханова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2015. – Вип. 4(47). – С. 50–56.
6. Орлова Н. Нефинансовая отчетность как важный элемент корпоративной социальной ответственности / Н. Орлова // Економічний часопис – XXI. – 2014. – № 05–06(1). – С. 41–44.
7. Костирко Р. Інтегрована звітність – інструмент соціально відповідального бізнесу / Р. Костирко // Часопис економічних реформ. – 2014. – № 1(13). – С. 49–54.
8. Костирко Р. Інтегрована модель звітності компанії: передумови, принципи, складові / Р. Костирко // Економіка України. – 2013. – № 2. – С. 18–28.
9. Король С. Нефінансова звітність підприємства / С. Король // Вісник КНТЕУ. – 2013. – № 6. – С. 102–113.
10. Звіт із сталого розвитку за 2014 рік «АСТАРТА-Київ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.unglobalcompact.org/system/attachments/cop_2015/137891/original/ASTARTA_COP_2014.pdf?1422741307.
11. Звіт «Nestlé» в Україні за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nestle.ua/asset-library/documents/socialreport_2015_31.08_screen.pdf.